

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНО ЖУРИ ОПРЕДЕЛЕНО
СЪС ЗАПОВЕД № Р-109-166/27.02.2023г.
НА РЕКТОРА НА МУ ВАРНА

РЕЦЕНЗИЯ

от

Доц. Д-р Младен Евтимов Овчаров, д.м.
Медицински Университет – Плевен

Относно

Защита на дисертационен труд
на
д-р Елена Янкова Мойнова

На тема:

„Невропсихологични аспекти при неврохирургични пациенти с глиални тумори“

Представен за придобиване на
Образователна и научна степен „Доктор“
По научна специалност „Неврохирургия“

Представеният комплект материали на хартиен носител е в съответствие с чл. 24. ал. 6 и чл. 30, ал. 3 от ППЗРАСРБ, от правилника за развитието на академичния състав в Медицински университет – Варна и заповед № Р – 109 – 166 от 27.02.2023г., с решение на Факултетен съвет с протокол №82/20.02.2023г. Съгласно правилника на МУ са включени следните документи: дисертационен труд; Автореферат; Автобиография; Заявление до Ректора за разкриване на процедура по защита; Автобиография с подпис на докторанта; Копие на диплома за завършено висше образование образователно-квалификационна степен ОКС „Магистър“ с приложението към нея; Заповед за зачисляване; Протокол от проведен изпит за докторски минимум; Протокол от КС с положително решение за готовността за защита; Заповед за отчисляване с право на защита; Декларация за оригиналност; Списък с публикациите; свързани с темата на дисертационния труд с подпис на докторанта; Копие на публикациите; свързани с темата на дисертационния труд; Декларация за достоверност на представените документи; Декларация за регистрация на профили в научни бази данни.

Биографични данни

Д-р Елена Янкова Мойнова е родена 1991 г. в г-р Карлово. Завършва медицина през 2015 г. в МУ – Варна. От 2016 година е назначена като специализант в клиника по неврохирургия към УМБАЛ „Св.Марина“. От 2021 г. е асистент към катедра „Неврохирургия и УНГ болести“ към Медицински Университет – Варна. От същата година е и административен асистент на УС „Неврохирургия“. По време на специализацията си е провеждала курсове, участия в конгреси и симпозиуми в редица водещи неврохирургични центрове в България, Италия, Турция, Румъния и Сърбия. Д-р Мойнова е член на Българско дружество по неврохирургия от 2016 година, както и член на международното дружество AOSpine от 2017 година. От 2022 г. успешно полага изпит по специалност неврохирургия.

Има публикувани 11 пълнотекстови статии и 12 резюмета в български и международни издания.

Актуалност на проблема

Дисертантът разглежда актуален и значим проблем за българската неврохирургия. Избраните за изследване глиални мозъчни тумори са най-често срещаните първични мозъчни тумори при възрастни пациенти и често водят до когнитивен дефицит, който може да остане недиагностициран при рутинен преглед. Когнитивните нарушения засягат качеството на живот, корелират с функционалната независимост на пациентите и са достоверен предиктор за настъпващ рецидив на заболяването. В дисертацията се набляга на важността на когнитивното изследване за хирурга, пациента и близките му. Това може да бъде възможно единствено при наличен удобен и достоверен скринингов метод за диагностика. Цел на дисертационният труд е именно откриването на използваем и кратък неврокогнитивен тест за приложение в неврохирургичната практика.

Структура и съдържание на дисертационния труд:

Представеният дисертационен труд на тема „Невропсихологични аспекти при неврохирургични пациенти с глиални мозъчни тумори“ е в обем от 129 страници. По своята структура напълно отговаря на всички приети изисквания. Съставен е от Увод и Литературен обзор - 26 страници, Цел и задачи - 1 страница, Материали и методи - 11 страници, Резултати - 33 страници, Дискусия - 23 страници, Изводи - 3 страница, Заключение - 3 и Приноси - 1 страница, Библиография - 19 страници, Приложения - 5 страници. Дисертационният труд съдържа 27 фигури, 32 таблици. Литературната справка включва 246, от които 2 на кирилица, 244 на латиница. Пет от статиите са на български автори, а останалите 241 - на чуждестранни.

Дисертацията е структурирана спрямо изискванията. Темата е актуална и нова. Целите и задачите са ясно и точно формулирани. Цел на проучването е да открие достоверен и кратък невропсихологичен тест подходящ за изследване на пациенти с глиални тумори. За целта е осъществен подробен литературен обзор чрез който е подбран най-обещаващият кратък скринингов невропсихологичен тест. Следващите задачи в дисертационния труд са сравняването му с разширеното невропсихологично проучване и статистическа обработка на получените резултати. Благодарение на разширения преглед на литературните източници е отдиференциран най-обещаващият кратък неврокогнитивен тест. Изборът на неврокогнитивен скринингов тест е съобразен

с нуждите на неврохирургичната практика: кратък, лесно приложим, не се изисква сертифициране на изпитващия, може да се прилага до леглото на пациента, не изисква обособена за целта стая, свободно достъпен е в интернет и не изисква заплащане. Литературният обзор разглежда в детайли влиянието на тумора и лечението върху когницията. Представя информация за предимствата от изследването и проследяването на когнитивния статус на пациентите.

Методика и организация на изследването:

Проучването е проспективно и обхваща периода от ноември 2019 г. до декември 2021г. Преминало е комисия по етика на научните изследвания към МУ Варна и са спазени всички правила за защита на личните данни на пациентите. Изследването включва 32 пациенти, от които 27 с диагноза глиобластом и 5 с астроцитни тумори. Прави впечатление разширения списък на включващи и изключващи критерии който е съставен и използван от дисертантът за подбор на пациентите. Избраните методи на неврокогнитивно изследване са изчерпателно представени и е наблегнато на тяхните преимуществени характеристики.

Дисертантът е отделил време и внимателно е изследвал когнитивния статус на всеки от включените в дисертацията пациенти. Средната продължителност на разширеното невропсихологично изследване е около 1 час и 17 мин. което е достатъчно за снемането на обстоен когнитивен статус. Резултатите са структурирани в 31 таблици и са онагледени с 25 фигури. За статистическата обработка на данните са използвани: дескриптивен анализ, кростабулация, хи-квадрат анализ.

Резултати:

Резултатите са изложени в 33 страници и са отлично онагледени с таблици и фигури. Дадени са общите резултати и са изнесени изводите от тях. Изчерпателно и ясно са отговорили на зададените задачи. Онагледено са разгледани корелационните зависимости между когнитивното представяне на пациентите и: възрастта, пола, локализацията на туморния процес, латерализацията, малигнеността и образованието на пациентите. Поетапно в следващите страници пациентите са разделени в две групи спрямо хистологичния вариант на тумора: глиобластоми и астроцитомии. Представени

са различията между чувствителността на краткия скринингов метод за когнитивно изследване при двете групи тумори.

Дискусия:

Резултатите са дискутирани аналитично в контекста на актуалните литературни източници от публикуваната литература по тема неврокогнитивни нарушения при пациенти с глиални мозъчни тумори. Обсъдени са критично възможните причини за различия при различните автори относно чувствителността на изборения от дисертанта скринингов метод. Представени са всички доводи за избор на конкретни правила на изследването които формират представения дизайн на проучването. Благодарение на тях са сведени до минимум възможността за формиране на фалшиво положителни или отрицателни резултати и е подсигурана точността на изпитването.

Изводи:

Изводите са на база получените резултати. Д-р Елена Мойнова в своя дисертационен труд достига до следните важни изводи:

- Когнитивният статус на пациентите с глиални мозъчни тумори е в пряка корелация със степента им на образование.
- В обратна корелационна зависимост с малигнеността на тумора и възрастта на пациентите.

Основен извод който е изведен благодарение на съобразителното разделяне и разглеждане на двете групи мозъчни тумори по отделно е, че избраният кратък скринингов метод е достоверен метод за изследване на пациенти с глиобластоми. За астроцитните тумори не се потвърждават същите резултати. Дисертантът прави изводи по отношение разликата в получените резултати при двете изследвани групи. Като основен недостатък е изтъкната малката извадка на пациентите с астроцитни тумори и е направена препратка към последващи научни изследвания.

Приноси:

Д-р Елена Мойнова представя назрял проблем в българската неврохирургия, а именно пренебрегването на когнитивното изследване при пациентите с глиални тумори.

Дава обяснение на причините и търси решение на проблема. Намирането на кратък и удобен метод, който да е лесно приложим би помогнало за това. Дисертантът представя такъв метод благодарение на обстоен преглед в литературата и собствено изследване. Паралелно с това достига го редица други изводи важни за невроонкологията.

Публикации:

Д-р Елена Мойнова има 4 научни публикации във връзка с дисертационния труд. От тях 3 са пълнотекстови статии и един е научен доклад. С тях покрива критериите по отношение стандартните изисквания за наукометрични показатели за присъждане на Образователна и научна степен „Доктор“ по хирургичната специалност - Неврохирургия.

Заклучение:

Разработеният и представен за защита дисертационен труд на тема „Невропсихологични аспекти при неврохирургични пациенти с глиални мозъчни тумори“ на д-р Елена Янкова Мойнова е свързан с важна, актуална и социално значима патология в неврохирургията и обръща внимание на свързан с нея подценяван проблем. Клиничният материал позволява извеждане на съществени изводи и заключения. Дисертацията е правилно структурирана и отговаря на нормативните изисквания.

Считам, че дисертационният труд е завършен и гласува със „ЗА“ придобиване на Образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Неврохирургия“ на Д-р Елена Янкова Мойнова.

18.04.2023 г.

Гр. Плевен

доц. Младен Овчаров, д.м.

/...../